

Laidiens: **31.03.2016., Nr. 62**
Oficiālās publikācijas Nr.: **2016/62.4**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 179

Rīgā 2016. gada 29. martā (prot. Nr. 15 3. §)

Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un 13. pantā un Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8. pantā paredzētajiem pārkāpumiem

Izdoti saskaņā ar Konkurences likuma 12. panta piekto daļu un 14. panta ceturto daļu un Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 9. panta ceturto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā nosaka naudas sodu par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā paredzētajiem pārkāpumiem, kā arī finanšu gada neto apgrozījuma aprēķināšanas īpatnības atsevišķiem gadījumiem, naudas soda apmēra noteikšanas kritērijus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, gadījumus, kad naudas sodu var samazināt vai kad tirgus dalībnieku var atbrīvot no naudas soda samaksas;

1.2. kārtību, kādā nosaka naudas sodu par Konkurences likuma 13. pantā paredzētajiem pārkāpumiem, kā arī finanšu gada neto apgrozījuma aprēķināšanas īpatnības un naudas soda apmēra aprēķināšanas kārtību, ņemot vērā attiecīgā pārkāpuma smagumu un ilgumu, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus un gadījumus, kad naudas sodu ir tiesības samazināt;

1.3. kārtību, kādā piemēro naudas sodu par Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8. pantā paredzētajiem pārkāpumiem, un tā apmēra noteikšanas kritērijus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī naudas soda samazinājumu, ja mazumtirgotāja neto apgrozījums mazumtirdzniecībā ir mazāks nekā tā kopējais neto apgrozījums pēdējā pārskata gadā.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. aizliegta vertikālā vienošanās – šo noteikumu izpratnē ir no Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā minētajiem aizliegumiem neatbrīvota vienošanās, kas noslēgta starp tirgus dalībniekiem, no kuriem katrs veic saimniecisko darbību atšķirīgā preču ražošanas vai izplatīšanas līmenī, un attiecas uz preču pirkšanas vai pārdošanas noteikumiem;

2.2. tirgus dalībnieks – šo noteikumu izpratnē ir Konkurences likuma 1. panta 9. punktā minētais tirgus dalībnieks, kā arī mazumtirgotājs Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma izpratnē.

3. Naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā pārskata (finanšu) gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas.
4. Ja Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā vai 13. pantā minēto pārkāpumu izdarījusi komercsabiedrība, kuras dibinātājs ir publiska persona, vai publiska persona, kas privāto tiesību jomā Konkurences likuma 1. panta 9. punkta izpratnē darbojas kā tirgus dalībnieks, naudas sodu aprēķina no minētās personas saimnieciskās darbības ienākumiem pēdējā noslēgtajā pārskata gadā. Ja minētajai personai nav iespējams sastādīt pārskatu par pilnu pēdējo noslēgtā pārskata gadu, naudas sodu aprēķina procentos no minētās personas saimnieciskās darbības ienākumiem par 12 kalendāra mēnešiem no dienas, kad tā uzsākusi darbību. Ja no darbības uzsākšanas līdz pārkāpuma konstatēšanas dienai ir pagājis mazāk nekā gads, naudas sodu aprēķina no minētās personas saimnieciskās darbības ienākumiem, skaitot no dienas, kad uzsākta darbība, līdz pēdējam pilnajam mēnesim pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas.
5. Par kredītiestāžu neto apgrozījumu atzīst šādu ienākumu posteņu summu:
- 5.1. ienākumi no procentiem;
 - 5.2. ienākumi no vērtspapīriem;
 - 5.3. saņemtā komisijas atlīdzība;
 - 5.4. finanšu operācijās gūtā neto peļņa;
 - 5.5. ienākumi no citu veidu darbības.
6. Kredītiestāžu neto apgrozījumā ieskaita ienākumus, kas ietverti kredītiestāžu gada pārskatos un konsolidētajos pārskatos.
7. Par apdrošināšanas sabiedrību neto apgrozījumu atzīst parakstīto prēmiju bruto vērtību, kas ietver visas saņemtās un saņemamās summas par apdrošināšanas sabiedrības vai tās vārdā noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem (arī pārapdrošināšanas prēmijas), no kurām atskaitīti nodokļu maksājumi un nodevas vai obligātie maksājumi, ar kuriem apliek apdrošināšanas prēmiju vai prēmiju kopējo summu.
8. Ja tirgus dalībnieks ir fiziska persona, kas ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja, naudas sodu aprēķina procentos no pēdējā noslēgtā pārskata gada ieņēmumiem, kurus fiziskā persona guvusi no saimnieciskās darbības.
9. Ja tirgus dalībniekam nav iespējams sastādīt pārskatu par pilnu pēdējo noslēgtā pārskata gadu, naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka neto apgrozījuma par 12 kalendāra mēnešiem no dienas, kad tas konkrētajā tirgū uzsācis darbību. Ja no darbības uzsākšanas līdz pārkāpuma konstatēšanas dienai ir pagājis mazāk nekā gads, naudas sodu aprēķina no tirgus dalībnieka neto apgrozījuma, skaitot no dienas, kad uzsākta darbība, līdz pēdējam pilnajam mēnesim pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas.
10. Ja tirgus dalībnieka pēdējā pārskata gada neto apgrozījums izteikts ārvalstu valūtā, kopējo naudas soda apmēru *euro* nosaka pēc grāmatvedībā izmantojamā ārvalstu valūtas kursa pārkāpuma konstatēšanas dienā.
11. Ja Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā minēto pārkāpumu izdarījusi reģistrēta vai neregistrēta tirgus dalībnieku apvienība (piemēram, asociācija, savienība, biedrība, nodibinājums) vai tās amatpersona, naudas sodu uzliek tiem tirgus dalībniekiem, kuri ir apvienības biedri un piedalījušies minētajā pārkāpumā, vai tirgus dalībnieku apvienībai.

II. Naudas soda apmērs

12. Nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

13. Nosakot pārkāpuma smaguma pakāpi, ņem vērā:

13.1. pārkāpuma veidu;

13.2. pārkāpuma radītās vai iespējamās sekas;

13.3. katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā.

14. Pēc pārkāpuma veida par vieglu pārkāpumu uzskata aizliegtas vertikālās vienošanās un aizliegtas horizontālās sadarbības vienošanās, kā arī aizliegtu negodīgas mazumtirdzniecības praksi, par smagu pārkāpumu – dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un vertikālās vienošanās, kuru mērķis ir ierobežot pircēja iespēju noteikt tālākpārdošanas cenu, par sevišķi smagu pārkāpumu – horizontālās karteļu vienošanās un vienošanās, kuras satur ierobežojumus preču importam vai eksportam.

15. Izvērtējot katra pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka lomu, ņem vērā, vai pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

15.1. tirgus dalībnieks bijis pārkāpuma iniciators;

15.2. pārkāpumā tirgus dalībniekam bijusi aktīva vai pasīva loma.

16. Kopējo naudas soda apmēru par vienu pārkāpumu aprēķina, summējot saskaņā ar šo noteikumu 17. un 18. vai 19. punktu noteiktos naudas sodus.

17. Ņemot vērā pārkāpuma smaguma pakāpi, naudas soda apmēru no pēdējā pārskata gada neto apgrozījuma nosaka šādi:

17.1. ja izdarīts viegls pārkāpums, kas izpaužas kā aizliegta negodīgas mazumtirdzniecības prakse, – līdz 0,15 procentiem;

17.2. ja izdarīts viegls pārkāpums, kas izpaužas kā aizliegta vertikālā vienošanās vai aizliegta horizontālā sadarbības vienošanās, – līdz 0,5 procentiem;

17.3. ja izdarīts smags pārkāpums, – no 0,5 līdz 1,5 procentiem;

17.4. ja izdarīts sevišķi smags pārkāpums, – no 1,5 līdz 7 procentiem.

18. Ņemot vērā pārkāpuma ilgumu, naudas soda apmēru no pēdējā pārskata gada neto apgrozījuma nosaka šādi:

18.1. ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, saskaņā ar šo noteikumu 17. punktu noteikto naudas soda apmēru nepalielina;

18.2. ja pārkāpums ilgst vairāk par gadu, bet nepārsniedz piecus gadus, naudas sods ir līdz 0,5 procentiem;

18.3. ja pārkāpums ilgst vairāk par pieciem gadiem, naudas sods ir no 0,5 līdz 1 procentam.

19. Ņemot vērā pārkāpuma ilgumu, par pārkāpumu, kas noteikts Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8. pantā, naudas soda apmēru no pēdējā pārskata gada neto apgrozījuma nosaka šādi:

19.1. ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, saskaņā ar šo noteikumu 17.1. apakšpunktu noteikto naudas soda apmēru nepalielina;

19.2. ja pārkāpums ilgst vairāk par gadu, – līdz 0,02 procentiem;

19.3. ja pārkāpums ilgst vairāk par pieciem gadiem, – līdz 0,04 procentiem.

20. Kopējo naudas soda apmēru var palielināt šādos gadījumos:

20.1. ja pastāv vismaz viens no šādiem atbildību pastiprinošiem apstākļiem:

20.1.1. tirgus dalībnieks tā paša veida pārkāpumu izdarījis atkārtoti, un Konkurences padome (turpmāk – padome) to ir konstatējusi un pieņēmusi attiecīgu lēmumu;

20.1.2. tirgus dalībnieks tieši vai netieši piespiedis citus tirgus dalībniekus veikt darbības, ar kurām tiek pārkāpts Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā minētais aizliegums;

20.1.3. tirgus dalībnieks kavē izmeklēšanu un slēpj izdarīto pārkāpumu;

20.2. ja padome konstatē, ka nepieciešams palielināt sodu, lai pārsniegtu ienākumus, kurus tirgus dalībnieks guvis, izdarot Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā vai 13. pantā minēto pārkāpumu (ja nelikumīgi iegūto ienākumu summu ir iespējams novērtēt).

21. Ja padome konstatē, ka tirgus dalībnieks, kuram ir uzlikts naudas sods, nepilda tam uzlikto tiesisko pienākumu, naudas sodu var palielināt līdz Konkurences likuma 12. panta ceturtajā un 14. panta trešajā daļā noteiktajam maksimālajam apmēram.

22. Padome kopējo naudas soda apmēru var samazināt šādos gadījumos:

22.1. ja pastāv atbildību mīkstinoši apstākļi, piemēram:

22.1.1. pārkāpums pārtraukts, tiklīdz tirgus dalībnieks saņēmis no padomes informāciju par iespējamo Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā vai 13. pantā vai arī Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. vai 8. pantā minēto pārkāpumu;

22.1.2. tirgus dalībnieks brīvprātīgi novērsis pārkāpuma sekas, pirms padome pieņēmusi lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu;

22.1.3. tirgus dalībnieks pēc savas iniciatīvas sniedzis pilnīgu un patiesu informāciju vai pierādījumus, kuriem ir būtiska nozīme Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā vai 13. pantā vai arī Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. vai 8. pantā minēto pārkāpumu konstatēšanā;

22.1.4. tirgus dalībnieks sniedzis pierādījumus, ka laikposmā, kad tas bija nelikumīgas vienošanās dalībnieks, faktiski viņš šo vienošanos neīstenoja;

22.1.5. tirgus dalībnieks atlīdzinājis zaudējumus, ko radījis izdarītais pārkāpums;

22.2. ja tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā pārskata gada neto apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10 procentiem no šā tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma;

22.3. attiecībā uz Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma pārkāpumiem, ja tirdzniecības dalībnieka neto apgrozījums mazumtirdzniecībā ir mazāks nekā tā kopējais neto apgrozījums pēdējā pārskata gadā;

22.4. attiecībā uz Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma pārkāpumiem, ņemot vērā tirgus dalībnieka apgrozījumu no precēm vai pakalpojumiem, kuri tieši vai netieši attiecas uz pārkāpumā iesaistītajām precēm vai pakalpojumiem.

23. Ja tirgus dalībnieks izdarījis vairākus Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā vai 13. pantā minētos pārkāpumus un tie izskatīti vienlaikus vienā lietā, par katru attiecīgā panta punkta pārkāpumu naudas soda